

Geannoteerde agenda Milieuraad 14 oktober 2010

GGO's

In de Milieuraad staat een beleidsdebat over de nieuwe Commissievoorstellen voor een nationale teeltbevoegdheid van ggo's geagendeerd. Over deze voorstellen is ook al in de Landbouwrade van 27 september gesproken.

De Commissie heeft op 13 juli 2010 de volgende voorstellen gepresenteerd:

- 1) Verordening tot wijziging van richtlijn 2001/18/EG wat betreft de mogelijkheid voor de lidstaten om de teelt van ggo's op hun grondgebied te beperken of te verbieden;
- 2) Mededeling van de Commissie inzake de vrijheid die de lidstaten moeten hebben om besluiten te nemen over de teelt van genetisch gemodificeerde organismen;
- 3) Aanbeveling van de Commissie inzake richtsnoeren voor de ontwikkeling van nationale coëxistentiemaatregelen om de onbedoelde aanwezigheid van ggo's in conventionele en biologische gewassen te vermijden.

Nederland heeft het afgelopen jaar zowel in de Milieu- als in de Landbouwrade herhaaldelijk een stemverklaring afgelegd waarin de Commissie werd verzocht om met een voorstel te komen voor aanpassing van de regelgeving, zodat lidstaten een eigen beslissingsbevoegdheid krijgen voor het wel of niet telen van goedgekeurde ggo's.

Nederland oordeelt in algemene zin dan ook positief over het initiatief van de Commissie. Het in de EU afgesproken vigerende systeem van zorgvuldige veiligheidsbeoordeling voor toelating van ggo's acht Nederland adequaat. Evenwel is de Europese besluitvorming traag omdat er binnen de EU verschillende visies bestaan op de vraag of bijvoorbeeld ggo teelt wenselijk is en op andere aspecten van de toepassing van ggo's. Dergelijke visies hebben weinig te maken met de veiligheidsbeoordeling op zich, maar meer met achterliggende maatschappelijke of sociaal-economische aspecten. Het huidige EU kader biedt alleen de gelegenheid om in termen van (milieu)veiligheid te oordelen over ggo's. Dit heeft tot gevolg dat lidstaten hun maatschappelijke of sociaal economische bezwaren vertalen in veiligheidsrisico's. Er kan verandering komen in deze situatie door lidstaten op nationaal niveau de gelegenheid te geven om naast de bestaande, Europese veiligheidsprocedure, maatregelen te nemen ten aanzien van teelt van bepaalde, op EU niveau toegelaten ggo's op andere gronden dan veiligheid.

Uitgangspunt voor Nederland is dat de uiteindelijke verordening in overeenstemming is met de relevante EU en WTO regels. Nederland gaat ervan uit dat het voorstel zal leiden tot een verbetering van de Europese besluitvorming over markttoelating van ggo's. De aanbeveling van de Commissie inzake richtsnoeren voor de ontwikkeling van nationale coëxistentiemaatregelen past in de bestaande Nederlandse aanpak die erop gericht is om teelt van ggo's, conventionele en biologische landbouw naast elkaar te laten bestaan. Nederland hecht aan deze aanpak die de keuzevrijheid waarborgt.

Biodiversiteit

De Raad zal worden gevraagd om in te stemmen met Raadsconclusies over biodiversiteit. In de Raadsconclusies wordt de inzet bepaald van de EU voor de 10^e Conferentie van Partijen bij de Conventie inzake Biologische Diversiteit (COP10 CBD) in oktober in Nagoya. De Raadsconclusies zijn een aanvulling op en aanscherping van de Raadsconclusies die de Milieuraad op 22 december 2009 en op 15 maart 2010 heeft aangenomen.

Tijdens COP10 CBD moet onder meer een nieuw Strategisch Plan voor de CBD worden afgesproken, met concrete en realistische biodiversiteitsdoelen. Voorts staat de afronding van de onderhandelingen over een internationaal regime voor eerlijke verdeling van de opbrengsten uit het gebruik van genetische bronnen en toegang tot die bronnen, hoog op de agenda van de COP. Als derde grote

agendapunt dienen afspraken gemaakt te worden over de versterking van financiële instrumenten voor een duurzaam beheer van biodiversiteit en ecosystemen. De Raadsconclusies gaan op deze onderwerpen in.

Nederland steunt een krachtige en tegelijkertijd realistische inzet van de EU om de toestand van biodiversiteit en ecosystemen in Europa en mondiaal te verbeteren. De voorgenomen maatregelen moeten echter, mede met het oog op de huidige financieel-economische situatie, wel haalbaar en betaalbaar zijn. De Raadsconclusies verwoorden dit door te spreken van een "balance between an ambitious Strategic Plan and the availability of resources and capacity", en door te wijzen op de noodzaak van "feasible and cost-effective measures".

Nederland is een krachtige pleitbezorger van ontwikkeling van nieuwe innovatieve financieringsinstrumenten in het kader van de CBD, die met name gericht zijn op het creëren van concrete mogelijkheden voor medefinanciering en compensatie voor biodiversiteitsgebruik van de private sector. In de Raadsconclusies wordt hier in algemene zin steun voor uitgesproken.

Klimaat

EU positie voor 16^e klimaatconferentie onder het Klimaatverdrag in Cancún

In de Milieuraad zullen Raadconclusies voorliggen. Deze conclusies schetsen de EU inzet voor de 16^e klimaatconferentie onder het Klimaatverdrag (COP 16) in Cancún, Mexico, en benadrukken de onderwerpen die in het licht van de stand van zaken in de UNFCCC-onderhandelingen meer aandacht behoeven.

De inzet van de EU blijft om te komen tot een ambitieuze, mondiale, juridisch bindende klimaatovereenkomst. Op weg daar naartoe zijn operationele en actiegerichte (deel)besluiten van cruciaal belang. De huidige conclusies geven aan welke (deel)besluiten in Cancún genomen dienen te worden.

Onderwerpen waarover (deel)besluiten in Cancún haalbaar lijken, betreffen adaptatie, REDD+ (Reducing Emissions from Deforestation and forest Degradation), technologie, MRV (meetbaarheid, rapporteerbaarheid en verifieerbaarheid) en het proces voor het oprichten en ontwerp van het Groene Klimaatfonds.

Voor het verhogen van de transparantie over 'fast start finance' in het kader van het Kopenhagen Akkoord, is op Nederlands initiatief de website www.faststartfinance.org gelanceerd waarop landen vrijwillig hun gegevens over korte termijn klimaatfinanciering (2010-2012) kunnen publiceren.

Nederland pleit ervoor dat de Raadsconclusies de aanbevelingen die de 'Inter Academy Council' publiceerde in haar rapport op de werkwijze van het IPCC verwelkomen. Nederland wil dat de 32^e Panel vergadering van het IPCC een voortvarend begin maakt met de behandeling en implementatie van deze aanbevelingen, en de IPCC heeft dit inmiddels ook zelf geagendeerd.

Commissiemededeling "Analyse van de opties voor een broeikasgas-emissiereductie van meer dan 20% en beoordeling van het risico van koolstoflekkage"

In de Milieuraad wordt sinds juni jl. gesproken over de mededeling van de Commissie ten aanzien van de emissiereductie doelstelling van de EU (COM(2010)265, 26/5/2010). Er is consensus tussen de lidstaten dat het momenteel niet opportuun is voor de EU om zich unilateraal te committeren aan

een doelstelling van 30%. Nederland vindt dat de 30% wel als heldere en geloofwaardige EU ambitie op tafel moet blijven.

Er bestaat onder de lidstaten behoefte aan nadere gegevens over effecten van een scherpere doelstelling op lidstaatniveau. De Commissie heeft aangegeven eerst met haar '*Roadmap for a safe and sustainable low-carbon economy in 2050*' (Roadmap 2050) te willen komen. De Commissie verwacht de Roadmap 2050 begin 2011 af te ronden. Het voorzitterschap heeft getracht om de discussie over de overgang naar 30% verder te brengen door het onderwerp enkele keren in Raadswerkgroepen te agenderen, en heeft op basis daarvan een voorzittersrapport opgesteld dat aan de Raad zal worden voorgelegd.

Op de agenda staan het aannemen Raadsconclusies (op het moment van schrijven zijn deze er nog niet) en bespreking van een rapport van het voorzitterschap over de follow-up op de Commissiemededeling. De status van het rapport is informatief en bevat elementen voor het ontwikkelen van een roadmap voor een emissiereductie doelstelling van meer dan 20%. Het rapport wordt ter kennisname aangeboden aan de Raad. Nederland vindt dat bij een bespreking van een dergelijke roadmap ook het nader uitwerken van concrete opties voor de overgang naar 30% inclusief kosten en baten op niveau van lidstaten en sectoren, dient worden meegenomen.

Diversenpunten

Staatssteun kolenindustrie

De Commissie zal de Raad informeren over het onlangs uitgebrachte voorstel voor een verordening inzake staatssteun ter bevordering van de sluiting van niet-concurrentiekrachtige steenkolenmijnen. Behandeling hiervan zal plaatsvinden in de Raad van Concurrentievermogen. De huidige verordening die staatssteun aan de kolenindustrie mogelijk maakt loopt per 31 december 2010 af. Met het voorstel voor de nieuwe verordening creëert de Commissie een overgangsregeling, waarbij operationele steun aan niet-rendabele kolenmijnen op termijn beëindigd wordt.

Nederland kan de uitfasering van de staatssteun aan de kolenindustrie in dit voorstel steunen, maar ziet wel de negatieve aspecten aan de verordening. Zo zal de subsidie de Noordwest Europese elektriciteitsmarkt kunnen verstoren waar Nederland onderdeel van uitmaakt; Duitsland kan op grond van het voorstel staatssteun blijven verlenen. Eén van de hiermee gepaard gaande problemen is dat er een sterke relatie is tussen de gesteunde kolenmijnen en elektriciteitsbedrijven, waardoor het toezicht op de naleving van de huidige verordening problematisch is. Nederland wil dan ook zijn zorg uitspreken rond deze ontwikkeling, en wil waarborgen opgenomen zien dat de overheidssteun niet bovenstaande gevolgen heeft. Daarom roept Nederland de Commissie op tot het aanvullen van het voorstel met diverse bepalingen ten behoeve van een beter toezicht op de naleving van de verordening.

Een andere zorg is dat deze verordening een verkeerd signaal uitzendt. De EU heeft vergaande klimaatambities, hier passen subsidies aan de fossiele industrie niet, tenzij deze gericht zijn op een snel en effectief uitfaseren van deze brandstoffen. Nederland zal deze zorg uiten bij de Commissie.

Biobrandstoffen

De Commissie zal de Raad informeren over een rapportage en mogelijk voorstel om indirecte broeikasgasemissies als gevolg van biobrandstofproductie te mitigeren. Het gaat hierbij om broeikasgasemissies die optreden door indirecte veranderingen in landgebruik (*Indirect Land Use Change – ILUC*). Hiermee voldoet de Commissie aan de verplichtingen opgenomen in de richtlijnen 2009/28/EG (richtlijn hernieuwbare energie) en 2009/30/EG (richtlijn brandstofkwaliteit). In deze richtlijnen wordt aangegeven dat de Commissie, indien nodig, voorstellen uit

zal brengen voor maatregelen waarmee broeikasgasemissies ten gevolge van ILUC geminimaliseerd worden. Hiermee wordt zeker gesteld dat een hoofddoel van het EU biobrandstoffenbeleid, om broeikasgasemissies te reduceren, daadwerkelijk gerealiseerd wordt.

Onlangs heeft de Commissie een consultatie geopend over dit onderwerp. De uiterste reactietermijn voor deze consultatie is 31 oktober 2010. Over de Nederlandse inbreng in deze consultatie wordt u binnenkort apart bericht. Tijdens de Milieuraad wordt dit als informatiepunt behandeld, er zal dan ook geen besluitvorming plaatsvinden. Desgevraagd zal Nederland aangeven dat publicatie van een voorstel door de Commissie wenselijk is, om zo te komen tot bindende EU maatregelen tegen ILUC.

Financiële instrumenten

De Commissie zal haar mededeling over het algeheel integreren van klimaatadaptatie en mitigatie in het EU beleid en het klimaatbestendig maken van het EU-budget presenteren.

Bioafval

Op de voorlopige agenda van de Milieuraad staat een terugkoppeling door het Belgisch voorzitterschap geagendeerd van de conferentie inzake bioafval die op 21 september 2010 in Brussel zal plaatsvinden.

Met deze conferentie wil het voorzitterschap kennis uitwisselen over de voordelen van het stimuleren van een geharmoniseerd en geïntegreerd beheer van bioafval. Verder is er gelegenheid om te reageren op de recent uitgebrachte mededeling van de Commissie inzake bioafvalbeheer in de EU (COM(2010) 235). In deze mededeling geeft de Commissie aan zich te richten op verbeterde implementatie van het bestaande EU-afvalbeleid. Daarmee ziet de Commissie af van het uitbrengen van aanvullende regels specifiek gericht op bioafval.

Nederland heeft op 29 juni 2010, geheel in lijn met de eerdere kabinetsreactie op het groenboek bioafval van december 2008, positief gereageerd op de Mededeling van de Commissie (TK, vergaderjaar 2009/10, 22 112, nr. 1036). Nederland onderkent het belang van een optimaal bioafvalbeheer in Europa. Nederland stelt zich, evenals de Commissie, op het standpunt dat dit het beste bereikt kan worden door een goede tenuitvoerlegging van het bestaande EU-afvalbeleid, waarvan als belangrijkste de Kaderrichtlijn afvalstoffen (KRA) en de richtlijn storten beschouwd kunnen worden. Hierdoor behouden lidstaten voldoende ruimte om het beheer van bioafval aan te laten sluiten bij lokale omstandigheden.